

Fjärde söndagen i advent

Predikan på distans 2022-12-18

Kyrkoherde Sten Rydh, Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige.

I Guds, Faderns + och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Bön. Käre himmelske Fader! Vi tackar dig att du har gett oss ditt vittnesbörd genom de heliga Skrifterna. Kom med din helige Ande och gör så att vi också av hjärtat tror på allt vad Bibeln lär oss. Tala till oss om hur du sände din Son till världen för vår frälsnings skull och om hur du i honom fullbordade allt som profeterna vittnat om. Var oss nära alla dagar och styrk vår tro genom ordet och sakramenten. För oss så till sist in i din himmelska salighet. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Dagens ämne: *Herren är nära.*

Epistel: Fil. 4:4-7. Evangelium: Joh. 1:19-28

Predikotext: Joh. 5:31-39 (3:e årg.)

Jesus sade till judarna: 31 Om jag vittnar om mig själv är mitt vittnesbörd inte giltigt. 32 Det finns en annan som vittnar om mig, och jag vet att hans vittnesbörd om mig är sant. 33 Ni har skickat bud till Johannes, och han har vittnat för sanningen. 34 Jag tar inte emot en människas vittnesbörd, men jag säger det här för att ni ska bli frälsta. 35 Han var en lampa som brann och lyste, och för en tid ville ni glädja er i hans ljus.

36 Själv har jag ett vittnesbörd som är större än det Johannes gav. De verk som Fadern har gett mig att fullborda, just de verk som jag utför, de vittnar om att Fadern har sänt mig. 37 Fadern som sänt mig har vittnat om mig. Ni har varken hört hans röst eller sett hans gestalt, 38 och hans ord lever inte kvar i er eftersom ni inte tror på den som han har sänt. 39 Ni forskar i Skrifterna, för ni tror att ni har evigt liv i dem. Det är just de som vittnar om mig.

Dagens texter handla om att Herren är nära. Detta sker på flera sätt. Vi säger därför:

1. Herren är oss nära genom skapelsen.
2. Herren är oss nära genom evangelium.
3. Herren är oss nära genom ordet och sakramenten.

1. Herren är oss nära genom skapelsen.

Först och främst skall vi komma ihåg att Herren verkligen är hela jordens, ja hela universums skapare. Han är därför inte långt ifrån någon enda av oss. Han bryr sig om sin skapelse och ser till att den uppehålls varje stund. Det är Gud som låter oss vakna varje morgon och som ser till att våra kroppar fungerar. Det är Gud som gör så att vi kan använda våra sinnen. Det är Gud som gör så att vi kan leva här på jorden.

Men skapelsen kan inte säga oss mer än att Gud finns och att vi borde dyrka honom och leva rättfärdigt, ärligt och skötsamt. Skapelsen kan inte lära oss mer om

Gud än att vi bör leva efter lagen och samvetet. Men efter syndafallet är vi alla förblindade i syndens mörker och kan inte av oss själva lära känna Gud.

När en kristen missionär eller präst talar till hedningar och icke-kristna skall han ändå inte börja med att förkunna evangelium och syndernas förlåtelse. Han måste först undervisa om lagen och synden. När Paulus gick omkring i Aten fick han se ett altare med inskriften ”åt en okänd Gud”. Det står:

Paulus ställde sig då mitt på Areopagen och sade: "Atenare! Jag ser att ni på alla sätt är mycket religiösa. När jag gick omkring och studerade era gudabilder fann jag nämligen också ett altare med inskriften: Åt en okänd gud. Det ni tillber utan att känna, det förkunnar jag nu för er..." (Apg. 17:22f)

Så började Paulus att förkunna om skapelsen.

Gud är den som har skapat världen och allt som finns i den. Han som är Herre över himmel och jord bor inte i tempel gjorda av människohand. Han låter sig inte heller betjänas av människohänder som om han behövde något, han som åt alla ger liv och anda och allt. Av en enda människa har han skapat alla människor och folk till att bo över hela jorden, och han har fastställt bestämda tider och gränser inom vilka de ska bo (Apg. 17:24-26).

Idag blir många arga när de hör förkunnelsen om att Gud har skapat världen och att hela människosläktet kommer från en enda människa, Adam. De säger att vetenskapen har ”bevisat” att världen är många miljarder år gammal och att berättelsen om hur Gud skapade Adam för cirka sextusen år sedan måste vara en myt. Men de glömmer då att evolutionismen inte är en *vetenskap* utan att den faktiskt är en annan slags ”tro”, som utgår från vissa förutsättningar, vilka är omöjliga att bevisa. Evolutionisterna utgår från att Gud antingen *inte finns*, eller – om han finns – att han *inte* aktivt har gripit in genom en skapelse. Sedan tolkar de alla geologiska och biologiska fynd och fysiska iakttagelser utifrån förutsättningen att allting styrs av vissa orubbliga lagar, som tydligt formulerades redan av Darwin på 1800-talet. Det är teorin om att de som är mest lämpade överlever och att deras kamp för livet gör att utvecklingen av sig själv går från det lägre till det högre. Detta är inte ett dugg mer ”vetenskapligt” än tron på och övertygelsen om att det måste finnas en Skapare som har gjort allt det underbara vi kan se och iaktta i universum. Tvärtom är skapelsetron mycket mer logisk! Bibeln betygar också detta att det är dåraktigt att förneka Guds existens:

Dårarna säger i sitt hjärta: "Det finns ingen Gud." (Ps. 14:1)

Som människor kan vi därför med gott samvete och intellektuell hederlighet tro på att allt det Jesus och Paulus och Bibeln i övrigt säger om skapelsen är sant. Det stämmer med den naturliga lagen även om Bibeln berättar mycket mer om hur det gick till. Till detta kommer sedan att om vi tror på Jesus Kristus som vår frälsare måste vi givetvis också tro att allt det hans egen apostel Paulus förkunnade för atenarna var bokstavligen sant.

Om Guds närhet säger nu Paulus:

För i honom är det vi lever och rör oss och är till, så som även några av era egna skalder har sagt: Vi är av hans släkt.¹ Är vi nu av Guds släkt bör vi inte tänka oss att det gudomliga liknar något av guld, silver eller sten, en bild som kommit till av mänsklig konst och fantasi. Gud har länge haft överseende med okunnighetens tider, men nu befäller han alla människor överallt att omvända sig (Apg. 17: 29-30).

Gud är alltså nära alla människor, överallt på jorden, var de än är. Men närvaron genom skapelsen räcker inte för frälsningen. Därför säger vi för det andra:

2. Herren är oss nära genom evangelium.

Först sedan Paulus ingående har talat om Guds närhet i skapelsen kommer han in på den allvarliga förkunnelsen om domens dag och om uppståndelsen från de döda:

Han (Gud) har nämligen bestämt en dag då han ska döma världen med rättfärdighet genom en man som han har utsett, och han har erbjudit tron [eller: gett bevis] åt alla genom att uppväcka honom från de döda.” (Apg. 17:31)

Paulus visar genom sin predikan i Athen att skapelsen som sådan inte kan föra oss till gemenskap med Gud. För att en människa skall bli frälst och lära känna Gud krävs en verklig *omvändelse*, som Paulus betygade för atenarna:

Nu befäller han alla människor överallt att omvända sig (Apg. 17: 30).

Efter syndafallet satte Gud änglarna att bevaka vägen tillbaka till Edens lustgård sedan människorna hade blivit utdrivna ur den. Det ursprungliga paradiset där Adam och Eva kände Herren och stod i innerlig kontakt med honom är nu stängt för den naturliga människan. Vi kan inte av egen kraft eller med eget förnuft komma tillbaka dit. Gud drev själv ut Adam och Eva ur paradiset och han ser noga till att ingen genom den naturliga lagen kan återvända dit. Därför sade Jesus till fariséen Nikodemus när han kom till honom om natten:

"Jag säger dig sanningen: Den som inte blir född på nytt kan inte se Guds rike." (Joh. 3:3).

De moderna, bibelförnekande teologerna lär att det räcker med skapelsen för att lära känna Gud. Då menar de att människans natur inte är förstörd, inte är helt och hållet död i synden. De menar att det finns något gott inom varje människa som gör att vi kan ha kontakt med Gud och tillsammans arbeta för att förbättra världen och så småningom åstadkomma ett gudsrrike här på jorden. Detta är det falska, s.k. *sociala evangeliet*.

Men Bibeln lär annorlunda. I vår predikotext betygar Jesus att Johannes döparen kom för att vittna om sanningen, om frälsningen från synden. Jesus säger:

Ni har skickat bud till Johannes, och han har vittnat för sanningen. Jag tar inte emot en människas vittnesbörd, men jag säger det här för att ni ska bli frälsta (v 33f).

Omvändelse och pånyttfödelse måste predikas klart och tydligt. Utan sanningens ord kan ingen människa bli frälst. ”Den som inte blir född på nytt kan inte se Guds rike”, betygade Jesus för Nikodemus och för oss alla. När Jesus i vår text talade till

---

¹ Citatet är hämtat från den stoiske poeten Aratos från Soloi, inte långt från Paulus hemstad Tarsus (Folkbibelns kommentar).

judarna som inte trodde på honom säger han: ”Ni har varken hört hans röst eller sett hans gestalt, och hans ord lever inte kvar i er eftersom ni inte tror på den som han har sänt” (v 37f). Judarna hade ju Guds ord. De menade sig vara Abrahams rätta barn och läste flitigt de heliga skrifterna. Men de hade inte genom tron blivit omvända. De förtröstade på sig själva. De trodde att det räckte med lagens ansträngningar så att de med Guds hjälp skulle få del av frälsningen. Därför finns det också en fortsättning av predikotexten som inte tagits med där. Hela sammanhanget lyder: ”Ni forskar i Skrifterna, för ni tror att ni har evigt liv i dem. Det är just de som vittnar om mig. **Men ni vill inte komma till mig för att få liv.**” (v 39-40). Otron gjorde att de inte tog emot Guds eget vittnesbörd i Skriften.

Jesus talar så i vår text om det som är helt avgörande för att Gud skall vara oss nära. Han säger:

Själv har jag ett vittnesbörd som är större än det Johannes gav. De verk som Fadern har gett mig att fullborda, just de verk som jag utför, de vittnar om att Fadern har sänt mig. (v 36).

Johannes döparen var sänd av Gud. Han framhålls som den störste, den som skulle förbereda Kristi ankomst. Johannes fick vara med och instifta dopet, själv vara den som döpte Jesus och han fick se Anden sänka sig över honom. Han predikade klart och tydligt om vem Jesus var, när han sade:

Se Guds lamm, som tar bort världens synd (Joh. 1:29).

Ändå säger Jesus att det finns ett ännu högre och större vittnesbörd. Det betyder inte att det fattades något i Johannes predikan om dopet och evangeliet. Där utlovas syndernas förlåtelse klart och tydligt. Men Jesus betonar att hans eget verk i sig är det största vittnesbördet. Fadern har utsett sin evige Son att bli människa och genom sin gärning fullborda det verk, som alla profeterna fram till och med Johannes har vittnat om. Deras vittnesbörd var det sanna *löftet om* att Kristus skulle komma och försona världen. Men Jesu egen gärning är *fullbordan* av detta löfte. Därför säger han att Faderns vittnesbörd är större än det Johannes gav. Faderns vittnesbörd sker genom Jesu egna gärningar. Skillnaden är samma som den Paulus framhåller i Kolosserbrevet när han jämför Gamla testamentets förebilder med dess fullbordan:

Allt detta är en skugga av det som skulle komma, men själva verkligheten är Kristus (Kol. 2:17).

Alla Gamla Testamentets löften och andliga förebilder, t.ex. omskärelsen och påskalammet, bestämmelser om mat och dryck och offer, var som skuggbilder av det som skulle komma, nämligen verkligheten själv, Kristus. Han uppfyllde nu med sitt liv och sin död och uppståndelse alla löften, alla profetior, alla förebilder. Vi lever därför inte längre i skuggornas Gamla Testamente, utan i det flödande ljuset från verkligheten själv, Jesus Kristus. Vi säger därför för det tredje:

3. Herren är oss nära genom ordet och sakramenten.

I sitt tal i Athen fortsatte Paulus med att vittna om det som nu, i deras egen tid, verkligen hade skett. Han började tala om Kristi uppståndelse! Det står:

När de hörde Paulus tala om uppståndelse från de döda började några håna honom, men andra sade: "Vi vill höra dig tala om detta igen." Med detta lämnade Paulus dem. Men några anslöt sig till honom och kom till tro. (Apg. 17:32ff).

Så sker det när Gud genom sina tjänare förkunnar det största som har hänt mänskligheten. Ingenting kan vara större än denna Guds förkunnelse om att Jesus Kristus är uppstånden. Vi förbereder nu den kommande julen med budskapet om att Jesus blev människa. Därigenom inledde Gud det stora frälsningsverket. En vanlig, enkel och fattig människa, född av en kvinna är samtidigt Guds egen Son, avlad av den helige Ande! Under sina korta år på jorden gick han omkring och förkunnade att alla löften i de heliga Skrifterna nu är uppfyllda. I Nasarets synagoga förkunnade han: "Idag är detta Skriftens ord fullbordat inför edra ögon" (Luk. 4:21). Genom att göra vatten till vin, gå på vattnet, stilla stormen, mätta femtusen med några få bröd och fiskar, bota sjuka, driva ut onda andar, uppväcka döda och till sist dö på korset och uppstå igen, gå ut genom gravens hårda bergväggar innan stenen togs bort, möta sina apostlar under 40 dagar innan han så for upp till himlen... Genom att göra allt detta visade han att han själv är uppfyllelsen av allt vad Skriften lär. Därför säger han också i vår text:

Ni forskar i Skrifterna, för ni tror att ni har evigt liv i dem. Det är just de som vittnar om mig (v 39).

När vi idag är samlade för att lyssna på dessa heliga texter är det samma röst som talar till oss som till apostlarna. Det är Jesus själv som talar överallt i Skriften. Han talar genom sina profeter, evangelister och apostlar. Han talar om sin död för hela världens synd och om sin uppståndelse som det slutgiltiga beviset på att allt detta är sant. Därför skriver aposteln Paulus om Abrahams tro, som också gäller oss:

Men dessa ord "det räknades honom till rättfärdighet" skrevs inte bara för hans skull utan även med tanke på oss. Rättfärdighet kommer att tillräknas oss som tror på honom som från de döda uppväckte Jesus, vår Herre, han som utlämnades för våra synders skull och uppväcktes för vår rättfärdiggörelses skull. (Rom. 4:23-25).

När vi idag läser och predikar om vad som står i de heliga Skrifterna är det Gud själv som talar. Där befäller han oss att vi skall döpa i den Treenige Gudens namn till syndernas förlåtelse, att vi i bikten skall tillsäga denna ovillkorliga avlösning och att vi i altarets sakrament skall ta emot Kristi sanna kropp och blod under bröd och vin till syndernas förlåtelse och kroppens uppståndelse, evigt liv och salighet. Här får vi alltså idag ta emot verkligheten själv, Jesus Kristus, som kommer till oss på detta sätt med sin överflödande rika nåd. Och vi vet genom ordet och tron att "detta vittnesbörd är sant" (v 32).

Amen

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans Helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.